

Пане Зеленський, ви справді готові сісти за стіл перемовин з ворогом?

Чи варто офіційному Києву розпочинати прямі переговори з Кремлем і як часто раніше росіяни обманювали українців після укладання важливих договорів?

Володимир Зеленський заявив, що українська влада не зможе зупинити війну і повернути під контроль Донбас без прямого діалогу з Росією. «Вісім років триває війна на Донбасі. Вісім років, як Росія анексувала Крим. І я не боюся це говорити всім і говорити прямо росіянам, саме тому водночас я не боюся прямої розмови з ними», — сказав очільник держави. Такі слова наразилися на серйозну критику з боку української опозиції. Багато хто розцінює бажання президента сісти за стіл перемовин з ворогом як перший крок до капітуляції.

Тим часом ватажок так званої «ДНР» Денис Пушилін заявив про «необхідність розпочинати діалог» з президентом України. Тож варто чи ні розпочати діалог з Кремлем? А з бойовиками? Про це ми поспілкувалися з експертами.

— Це головний план Кремля — посадити за один стіл офіційний Київ та ватажків сепаратистів, — вважає Дмитро Снегірьов, співголова ГІ «Права справа». — Вар-

то зазначити, що такі ж заяви звучали нещодавно в Москві на з'їзді партії «Єдина Росія». Це означає, що Москва залишає за собою право на реалізацію так званого абхазького сценарію на території України. Нагадаю, у 2008-му відбулося вторгнення військових збройних сил РФ на територію Грузії. Після цього відбулося укладання так званих угод між самопроголошеними Абхазією та Північною Осетією і Росією про спільну охорону кордонів.

— А я вважаю, що Кремль у таких перемовинах не дуже зацікавлений, — каже Василь Яблонський, кандидат історичних наук, завідувач кафедри міжнародних відносин і міжнародного права Київського університету імені Бориса Грінченка. — Адже речник Володимира Путіна неодноразово заявляв, що темою перемовин між двома президентами не може бути окупований Крим. А про Донбас Україна має на пряму говорити з представниками окупованих територій.

— Передовсім Кремль мав би почати виконувати раніше застережені домовленості, — додає Павло Гай-Нижник, доктор історичних наук. — Так, згідно з Мінськими домовленостями, Дебальцеве мало бути в українській зоні розмежування, але перебу-

ває в ОРДЛО. То чи є сенс сісти за стіл нових перемовин з ворогом до виконання попередніх домовленостей?

— Є історичні прецеденти, коли ворожі сторони сідали за стіл перемовин і досягали важливого для обох сторін результату?

● В. Яблонський:

— Це завжди відбувається, коли сторони вже навоювалися і розуміють межі компромісів, на які можуть піти. Інший варіант, коли одна зі сторін готова пристати на невигідні для себе умови. Так, скажімо, було у 1939 році, коли президент Чехословаччини Еміль Гах поїхав на перемовини з Адольфом Гітлером. Той запропонував йому погодитися на окупацію Чехії німцями. У результаті Богемія і Моравія були оголошені протекторатом Німеччини і потрапили під головування рейхпротектора Константіна фон Нойрата. Еміль Гах залишився символічним головою

держави на посаді державного президента.

Інший приклад — договір між поляками, які представляли Другу Річ Посполиту, та УНР, а з другого боку — з Радянською Росією та її маріонеткою, Радянською Україною. Перемовини відбулися після більшовицько-польської-української війни 1920 року. Тоді Польща забезпечила собі певні територіальні вигоди, взявши під свій контроль українську Волинь, Галічину, знехтувавши інтереси УНР.

— А як часто Росія під час перемовин чи згодом обманювала українців?

● П. Гай-Нижник:

— Росія ніколи не дотримувалася умов, досягнутих під час перемовин. За стіл перемовин росіяни сідають для того, щоб замилити очі чи затягти час. РФ свого часу навіть обманула УРСР, зокрема, голову уряду УРСР Християна Раковського, позбавивши його можливості укласти самостійні договори, хоча це було обіцяно. Вже із сучасної історії варто згадати, як Росія в одноосібному порядку конфіскувала вклади українських громадян, хоча під час перемовин з цієї теми в жовтні-листопаді 1991 року йшлося зовсім про інше.

— Чи погодиться Зеленський сісти за стіл перемовин з ватажками «ЛНР» та «ДНР»?

● Д. Снегірьов:

— Прямі переговори — це «червоні лінії» для Володимира Зеленського. Такі кроки означали б визнання того, що в Україні — громадянська війна. А відтак це дозволить Росії вимагати від країн Заходу зняття санкцій. Якщо ми погоджуємося на прямі переговори, то тоді йдеться про де-юре та де-факто визнання «ЛНР» та «ДНР». А Росію виводимо за рамки учасника та сторони конфлікту. Це стало б величезною помилкою Зеленського.

— Чи можуть наші закордонні партнери тиснути на Україну, аби розпочалися прямі переговори Києва та ОДРЛО?

● В. Кравченко, експерт Національного інституту стратегічних досліджень:

— Шантажу Заходу саме тепер, коли Росія нарощує свою військову присутність біля наших кордонів, не буде.

● Д. Снегірьов:

— Наразі ми маємо підтримку як США, так і країн ЄС, які наполягають на виконанні Росією Мінських домовленостей. Не думаю, що країни Заходу тиснуть на Україну.

Богдан КУФРИК

”
За стіл перемовин росіяни сідають для того, щоб замилити очі чи затягти час.
“